

Gildebrief

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

32e jaargang no. 3 september 2013

Gildebrief

De Gildebrief is het verenigingsblad van het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM) en verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 2300 stuks in de maanden maart, juni, september en december. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen berust bij de auteur. De redactie is, tenzij anders vermeld, verantwoordelijk voor het geheel van het blad. Het bestuur is verantwoordelijk voor zaken die duidelijk een Verenigingskarakter hebben.

Abonnement niet leden

Niet leden van het Gilde kunnen zich abonneren op de Gildebrief door donateur van het Gilde te worden voor het minimale bedrag van 15 Euro.

Advertenties

Voor bedrijven of instellingen die gelieerd zijn aan 'de molenwereld' bestaat de mogelijkheid in de Gildebrief te adverteren. Informatie is verkrijgbaar bij de penningmeester en de redactie.

Bestuur van het GVM

Voorzitter: T.V. (Theun) Vellinga,
Venkel 21, 8252 CH Dronten, tel. 0321-317465
voorzitter@vrijwilligemolenaars.nl

Secretaris: Bas de Deugd
Dirk Karstraat 47, 4143 AX Leerdam, tel. 0345-630112
secretaris@vrijwilligemolenaars.nl

Penningmeester:

Reinier den Uijl
Kasteel Hasselholtsstraat 1, 6043 XG Roermond,
tel. 0475-326112
penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl

Afdelingscoördinator: Ingrid Friesema
Johannes Wierlaan 20, 3734 XC Den Dolder,
tel. 030-2619928
afdelingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl
Contacten afdelingen, regio en bliksemafeider.

Coördinator opleidingen: Mark Dwarswaard
Stadhuisplein 237, 5461 KR Veghel, tel. 06-83218118
opleidingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl

Biotoopaangelegenheden
Jan Chris Wagenaar
Stadsweg 86, 9918 PR Garrelswaer
biotoop@vrijwilligemolenaars.nl

Communicatie, social media en algemene zaken:
Tom Kreuning
Molenkade 8, 1829 HZ Oudorp (NH), tel. 06-43085173
communicatie@vrijwilligemolenaars.nl

Ledenadministratie en website:

Fr. (Frans) Tullemaans,
Vasco da Gamastraat 4, 5665 GL Geldrop,
tel. 040-2863023
ledenadministratie@vrijwilligemolenaars.nl
webmaster@vrijwilligemolenaars.nl

Coördinator Examens

P.J.M. (John) Houben
Korhoenderveld 89, 5431 HC Cuijk, tel. 0485-320994

Coördinator Arbo en Veiligheid

Erik Kateman
Donaudal 33, 7007 HC Doetinchem, tel. 06-29017071
veiligheid@vrijwilligemolenaars.nl

Bliksemafeidercontrole

Coördinator L.J. (Leo) Tiggelman,
livius 7, 3962 KD Wijk bij Duurstede, tel. 06-22004848,
b.g.g. 0343-575684
bliksemafeidercontrole@vrijwilligemolenaars.nl

Gildeverzendingen

H.P.A. (Hub) van Erve,
Hoevense Kanaaldijk 9, 5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100
verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

Vertrouwenspersoon

H.P.A. van Erve (zie Gildeverzendingen)
A. (Ada) Meurs Telemanstraat 60, 8031 KL Zwolle,
tel. 038-4225533

Steunpunt Molenbiotoop

De Hollandsche Molen, Mark Ravessloot
(email adres DHM@molens.nl),
Zeeburgerdijk 139, 1095 AA Amsterdam, tel. 020-6238703

Gildeverzekeringen en rekeningnummers

Contributie GVM: 19.85.42.895
Verzekeringen GVM: 19.85.48.427
Gildeverzendingen: 19.85.58.570

In dit nummer:

september 2013

Boventafelement	4
Wat mag een jeugdlid op de molen (niet) doen?	6
Nieuwe veiligheidscoördinator binnen Het Gilde	8
Veiligheidsdag	9
Schipmolen in de Balkan	10
Van industrieel naar vrijwillig molenaar	14
Column	15
East meets West in Noord-Brabant	16
De instructeur (deel 2)	18
Steekproblemen	20
Zingende stenen?	22
BankGiroLoterij Molenprijs 2013	23
Heel bijzonder	24
Verenigingsnieuws, regioberichten	26

Redactie Gildebrief

Mark Dwarswaard
Stadhuisplein 237, 5461 KR Veghel,
tel. 06-83218118 redactie@vrijwilligemolenaars.nl

Redactie en medewerkers:

Bas de Deugd
Jan Jansen
Joos Lensink
Jo Meessen
Barend Zinkweg

Vormgeving

Studio De Bunschoter

Druk

Drukkerij de Bunschoter, www.bunschoter.nl

Kopij en mededelingen

De redactie neemt graag kopij en suggesties voor artikelen in ontvangst en beoordeelt deze op plaatsbaarheid in haar geheel, gedeeltelijk of in gewijzigde vorm, zulks in overleg met de auteur.

Kopij voor het **decembernummer** van 2013 moet in het bezit zijn van de redactie **voor 1 november 2013**. Voor een latere aanlevering dient men te overleggen met de redactie. Teksten (al dan niet met foto's) kunnen worden aangeleverd per email. Bij voorkeur in Word op emailadres redactie@vrijwilligemolenaars.nl.

Neem voor het meezenden van foto's even contact op met de eindredacteur.

©2013 Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische gegevens-verwerking of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Nummer 3

Beste molenaars, voor jullie ligt nummer 3 van de Gildebrief van dit jaar.

De zomer is weer voorbij en die zomer begon zeker niet in mei... Bijzonder was wel de aanhoudende noorden/oosten-wind in juli. Tussentijds doorspekt met spectaculaire onweersbuien. Over onweer gesproken, elders in deze Gildebrief is een oproep geplaatst voor de GRATIS (!) bliksemafleidercontrole.

Een andere oproep, voor de cursus "Korenmolenaar" van het AKG-GVM, is ook in dit blad te vinden.

In "het boventafelement" van deze editie lees je over wat er op 15 juni in de Opleidingsraad in Nijkerk is besproken. En van de Werkgroep Jeugdleden tref je een artikel aan over wat jeugdleden (niet) mogen.

Verder in deze Gildebrief:

Een leerling molenaar bezocht tijdens zijn vakantie een schipmolen.

Een industriële molenaar die een molen restaureert.

Naast deze artikelen nog het 2e deel van Kees Kammerlaats artikel over instructeurs en Barend Zinkweg heeft wat bijzonders meegemaakt.

We spraken in Nijmegen nog een keer met Huub van Est. Hoe hij bij de molens terecht is gekomen, over zijn vele andere interesses en wat er mis ging tussen het bestuur en Huub. We wilden er een artikeltje van maken maar Huub had nu echter geen behoefte aan belangstelling van Het Gilde. Uit respect voor Huub komt het in het vorige nummer beloofde artikel over Huub er dan ook niet.

De redactie

Incasso betalingen

Beste leden,

Eind dit jaar wordt omstreeks 22 december weer uw contributie en verzekeringsgeld geïnd zoals u op het machtigingsformulier heeft aangegeven.

Voor de Duitse leden kan dat niet dit jaar in verband met de Europese invoering van de incasso, vanaf 1 februari is de Europese invoering een feit.

De Duitse leden gaan we dan in de 2e ronde op 22 februari incasseren.

Inmiddels betalen ruim 800 leden via de incasso.

Het werk voor de ledenadministratie en de penningmeester voor het nakijken van de betalingen is door de incasso aanzienlijk verminderd. Dat is positief nieuws.

Voor degenen die niet per incasso betalen:

Betaal op tijd (denk aan de geldigheid van uw verzekering)! De contributie is niet gewijzigd, ook zullen de verzekeringspremies niet veranderen.

Let op: Het antwoordnummer voor de incassoformulieren is niet meer geldig.

U kunt het incassoformulier vanaf heden toesturen naar de secretaris (zie Colofon).

namens penningmeester en ledenadministratie

Reinier den Uijl

De Kam

Geen Kam?

Wat nu? Geen Kam? Da's ook maar een kale bedoening!

Maar ja, onze voorzitter moest voor zijn werk naar het buitenland en aansluitend voor zijn vakantie naar een ander buitenland, dan schiet De Kam er wel eens bij in. Of uit in dit geval.

Net als op bijgaande foto van het onderwiel van de Vlietmolen te Lexmond, voor de restauratie.

Uit de Opleidingsraad van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, gehouden te Nijkerk op zaterdag 15 juni 2013:

Het Boventafelment

Watermolenaarsopleiding

Het voorlopig (redactioneel) verbeterde handboek van de watermolenaars is op de ledenvergadering in april aangeboden aan het bestuur. Fase 2 is nu gestart en de commissie gaat hierbij naar de opleidingsstructuur kijken. Tevens wordt bekeken hoe een betere onderlinge samenwerking zijn beslag kan gaan krijgen tussen de instructeurs van de verschillende afdelingen.

Platform houtzagers

Het bestuur van het Platform Houtzagers heeft samen met het bestuur van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars gekeken naar de eisen van het lidmaatschap. Dit zal in het najaar met de leden van het platform worden doorgesproken.

Zoals het er nu naar uit ziet zal het platform een volwaardige (functiegerichte) afdeling worden van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Molengidsen

In Groningen is er al geruime tijd een opleiding voor molengidsen. Deze opleiding wordt nu overgenomen in Zuid Holland. De Opleidingscoördinator van Het Gilde van vrijwillige Molenaars, Mark Dwarswaard, heeft contact met het Groninger Molenhuis over

het overnemen van deze opleiding door het GVM. Dit in samenwerking met het Groninger Molenhuis.

In de provincies Overijssel, Noord Holland en Limburg zijn er cursussen voor molengids. Mark zal inventariseren welke onderdelen overlappen en welke zijn toe te voegen aan het model van Groningen dat als basis zal dienen, vooral omdat daarin de nadruk wordt gelegd op de presentatie.

Herziening handboek

De herziening van het handboek molenaar wordt opgenomen door Nynke Vellinga. Door Reinier den Uijl is de lay-out al in een werkbaar versie gezet.

De onrust op het prikbord, naar aanleiding van de vraag om hulp, is niet de bedoeling geweest. Inmiddels is er al overleg geweest tussen Nynke en diverse instructeurs die mee willen werken aan de herziening van het handboek.

Verzekering toelatingsexamen

De verzekering bij een toelatingsexamen valt onder de verzekering van het Gilde; de examencommissie bij een toelatingsexamen bestaat uit leden van het Gilde en daarom is het examen gedekt door de verzekering van het Gilde.

Training instructeurs en examinatoren

De opleidingscoördinator heeft de opleiding van de instructeurs op zich genomen. Er is een kleine werkgroep geformeerd die de training verder gestalte gaat geven. Leden van deze werkgroep zijn: Jan van Elteren (bestuur afd NB); Henk Demoet, Harm van Es (zij zijn van beroep instructeur geweest) en Mark Dwarswaard (bestuur, coördinator opleidingen).

Deze werkgroep is in Veghel voor overleg bijeen geweest. In dit overleg is in eerste instantie gekeken naar de huidige situatie (wat is een instructeur, wat doet de instructeur, wat heeft de instructeur nodig, hoe wordt de instructeur aangesteld).

Instructeur zijn is een vak! Een instructeur is een gediplomeerd molenaar, heeft ervaring in bedienen van een molen en heeft didactische vaardigheden. Het vereist aantoonbare deskundigheid en bereidheid deze deskundigheid te blijven ontwikkelen. Hierbij is de ondersteuning van Het Gilde onmisbaar. Het Gilde heeft de taak de instructeurs een leidraad te bieden en scholing te geven.

Hierin moet eenduidigheid zijn en een mogelijkheid zijn om ervaringen te kunnen uitwisselen.

De werkgroep streeft er naar om in 2014 te kunnen starten met een training voor instructeurs. Ze wil een pilot in Noord-Brabant organiseren.

Klachtenprocedure toelatingsexamens

Naar aanleiding van twee problemen rond toelatingsexamens is door het bestuur van Het Gilde, in samenwerking met de afdelingen Zuid-Holland en Utrecht – 't Gooi een klachtenprocedure opgezet.

De beschreven procedure wordt zonder echte veranderingen en aanvullingen besproken in de Opleidingsraad.

Zodra de procedure is vastgesteld wordt deze in de Gildebrief en op de website gepubliceerd.

Verdeling budgetten over de afdelingen

Afgesproken is dat de afdelingen een bedrag krijgen toegewezen op basis van het aantal leden.

De afdelingen dienen een begroting in voor het komende jaar en een verantwoording voor het afgelopen jaar.

Afdelingen kunnen niet systematisch sparen.

Wel kunnen ze een reservering maken voor een grotere investering. Een reservering moet apart worden vermeld, met de reden waarom. Als door omstandigheden een uitgave niet is gedaan en deze in het volgende kalenderjaar alsnog plaatsvindt, kan dat bedrag alsnog worden besteed.

Als afdelingen door onvoorziene omstandigheden voor grote uitgaven staan (bijvoorbeeld investering in apparatuur), dan kunnen zij daarvoor een voorschot ontvangen van het GVM. Dit voorschot wordt dan in termijnen verrekend met het toe te kennen jaarbedrag.

Jeugd op molens

In de ledenvergadering van 6 april jl. is besloten dat er een categorie jeugdleden komt. Inmiddels is die er al en zijn er al een aantal jeugdleden. Er is afgesproken dat er voor de jongeren onder de 16 wel een soort van reglement komt met wat ze wel en niet mogen doen en waar we ons als toeziende molenaars aan hebben te houden. Het zal echter niet alleen mogen gaan over geboden en verboden, maar ook over wat ze wel verantwoord kunnen doen, zodat het voor hen aantrekkelijk is om jeugdlid te zijn.

Er is een kleine werkgroep die zich daarmee

gaat bezighouden. Deze bestaat uit: Erik Kateman (veiligheidscoördinator GVM), Jippe Kreuning (molenaar in Noord-Holland, een tijdje jongste molenaar geweest) en Mark Dwarswaard (bestuur GVM, coördinator opleidingen).

De regels worden opgesteld voor jongeren die erg graag op de molen komen, willen helpen en op termijn molenaar willen worden. Zij kunnen jeugdlid worden en zijn daarmee verzekerd. De OR adviseert wel om hier terughoudend mee om te gaan. Liefst één, maximaal twee van dergelijke jongeren op een molen.

De regels zijn dus niet van toepassing voor kinderen die de molen incidenteel bezoeken. Voor hen gelden de regels voor de bezoekers. Molens zijn geen speelplaatsen. Het toelaten van meerdere kinderen op een molen wordt afgekeurd, tenzij ze als bezoeker onder toezicht van een oudere persoon komen.

De werkgroep Jeugd gaat een reglement opstellen. Dat wordt nog besproken in het veiligheidsoverleg en nogmaals in de OR (na-jaar). Daarna wordt het vastgesteld door het bestuur en is het een bijlage bij het HHR.

Het bestuur

De

gaat voor u open!!!

het maandblad boordevol molens en aanverwante zaken als:

Actualiteiten

Molengeschiedenis

Biotoop

Bedrijf en Techniek

Molenbehoud

Opinie

Geen molenliefhebber mag **MOLENWERELD** missen; een schat aan informatie van blijvende waarde

MOLENWERELD verschijnt elf maal per jaar met minimaal 40 pagina's per nummer op A4-formaat, volledig in kleur. Een jaarabonnement kost (in Nld.) € 47,50; overig Europa € 65,-

VOORDEELAANBIEDING: Nieuwe abonnees betalen ontvangen de laatste drie nummers van 2013 GRATIS en ontvangen bovendien gratis naar keuze het boek *Molenaarsverleden* of *Geef ons de ruimte* (s.v.p keuze vermelden).

Molenwereld, Moerdijkstraat 39, 2751 BE Moerkapelle; of: info@molenwereld.nl

Wat mag een jeugdlid op de molen (niet) doen?

Sinds afgelopen voorjaar bestaat de Werkgroep Jeugdleden, bestaande uit Erik Kateman (Coördinator Arbo en veiligheid van GVM), Jippe Kreuning (was even de jongste geslaagde molenaar) en Mark Dwarswaard (Opleidingscoördinator GVM).

Zij zoeken uit wat een jeugdlid wel en wat hij niet mag op de molen.

De werkgroep zal op basis daarvan een reglement opstellen.

De regels van het **Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid** over arbeid voor jongeren onder de 18 zijn van toepassing. Er zijn regels voor verschillende leeftijden. Deze regels geven voldoende ruimte om jongeren vanaf 16 jaar als molenaar in opleiding aan te nemen.

Maar wat zijn nou die regels voor de jongeren tot 16 jaar?

Wat mag een jongere tot 18 jaar op de werkvloer (in ons geval: de molen) wel of juist niet doen?

In geen geval mag bij het werken (op de molen door jongeren) de gezondheid en ontwikkeling van de jongeren gevaar lopen, net zomin als de schoolprestaties. Daarom is arbeid door jongeren aan strenge regels gebonden.

In de "Nadere Regeling Kinderarbeid" staat precies beschreven wat een kind op de werkvloer mag doen: (in blauw de tekst toegepast op de molen; bedenk hierbij dat deze tekst niet volledig is, wees zelf wijs genoeg om de tekst juist te interpreteren)

Jeugd van 12 jaar

- meewerken aan uitvoeringen **mag alleen met uitdrukkelijke toestemming van de Arbeidsinspectie**.
Bijvoorbeeld: toneel spelen of in een reclamespotje spelen. (Je zou hieruit kunnen opmaken dat een kind van 12 nog niet mag **vegen in de molen!**)

Jeugd van 13 en 14 jaar

- Bij 13- en 14-jarigen mag het op vrije dagen (dus niet op schooldagen!) alleen gaan om **incidentele werkzaamheden**, dus niet om de reguliere arbeid.
- Zij mogen niet volledig deel uitmaken van het arbeidsproces.
Bijvoorbeeld: helpen (dus niet alleen!) bij lichte werkzaamheden in een (molen-) winkel, zoals helpen bij het vakken vullen of helpen bij het inpakken.
- Helpen bij lichte werkzaamheden in de landbouw, zoals groenten en fruit plukken, lichte oogstwerkzaamheden, het voeren van kleine dieren.
- Helpen bij lichte werkzaamheden bijvoorbeeld bij een manege, op een camping, in een speeltuin, in een pretpark, in een bowlingcentrum, in een museum.

Kinderen van 13 en 14 jaar mogen **niet**:

- werken in een fabriek
- werken met of in de omgeving van machines (lees: de draaiende delen van de molen!)
- werken met gevaarlijke en/of giftige stoffen
- werken in een lawaaige omgeving (oliemolens)
- dingen tillen die zwaarder zijn dan 10 kilo (zakken graan/zaad/meel/planken)
- dingen duwen of trekken van meer dan 20 kilo (kruien)
- achter de kassa werken
- vrachtwagens laden of lossen

Jeugd van 13 t/m 15 jaar

Voor kinderen van 13 t/m 15 jaar is de vuistregel dat zij lichte, niet-industriële werkzaamheden mogen doen. Bijvoorbeeld: schoonmaakwerkzaamheden, oppassen, vakken vullen, bollen pellen en meewerken in de bediening (zij mogen dus wel **vegen**, **let wel op de veiligheid!** En helpen in de molenwinkel).

Onder de 16 jaar mogen jongeren de volgende werkzaamheden **niet** verrichten:

Wouter Busio, 17 jaar, maakt een koppel stenen schoon (foto: P. Quintus).

zwaar werk:

- tillen van meer dan 10 kg (zakken graan/zaad/meel/planken);
- duwen of trekken van meer dan 20 kg (kruien);
- voortdurend werken in dezelfde houding (aan de maalbak/schepkuip/voddenbank/vuister/zagen slijpen).

Gevaarlijk en ongezond werk:

- het werken met of in de omgeving van machines waarbij brand-, elektrocutie-, knel-, plet-, snij- of valgevaar bestaat (bijvoorbeeld het werken met een heftruck, goederenbouwlift, cirkelzaagmachine, betonmolen, vleessnijmachine) (in ons

geval dus wegblijven van vuisters, elektrische maalstoelen, molenstenen, heien en stampers, zagen, luiluiken en stellingen of belten);

- werk waarbij ze in aanraking kunnen komen met gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld bestrijdingsmiddelen);
- werk waarbij persoonlijke beschermingsmiddelen moeten worden gedragen (bijvoorbeeld een bouwhelm, een stofkap, oordoppen) (verf-, koren-, pel- en oliemolens).

Verder zijn onder meer de volgende soorten werk **niet toegestaan** voor jongeren onder de 16 jaar:

Caissière of andere werkzaamheden waarbij

de jongere zelf verantwoordelijk is voor geldzaken (meel scheppen in de molenwinkel mag wel, het afrekenen dus weer niet).

Jeugd van 16 en 17 jaar

Voor jongeren van 16 en 17 geldt dat ze allerlei soorten werk mogen doen, zolang dit **niet gevaarlijk is of schadelijk voor de gezondheid**.

Wel mogen ze **bepaalde risicovolle werkzaamheden verrichten onder deskundig toezicht** (de gediplomeerde molenaar).

Bijvoorbeeld: werken in een omgeving waar gevaar voor instorting bestaat, het besturen van een trekker en het aan- of afkoppelen van aanhangwagens of werktuigen (of in ons geval het bedienen van de molen).

Deze toezichthouder moet in de gaten houden of de jongere het werk goed doet, geen gevaar loopt of gevaarlijke situaties veroorzaakt.

Diegene die toezicht houdt, moet zelf goed bekend zijn met het werk dat hij zijn pupil opdraagt.

Als u er niet in slaagt om deskundig toezicht zo te organiseren dat het gevaar bij bijzondere werkzaamheden wordt voorkomen, dan zijn de werkzaamheden alsnog verboden.

Zowel de werkgever (hier de molenaar/Het GVM) als de ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het naleven van de regels!

Bron:

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Er zal op www.vrijwilligemolenaars.nl een link naar de site van het Ministerie van SZW komen.

We gaan nog verder uitwerken wat een jeugdlid wél op de molen mag doen! Dit zullen we dan ook nog in de Gildebrieven publiceren.

De Werkgroep Jeugdliden

Nieuwe Veiligheidscoördinator binnen Het Gilde

Erik Kateman heeft in april de rol van Veiligheidscoördinator overgenomen van Gerrit Duinker.

Naar eigen zeggen is Erik wat laat besmet met het ons bekende molenvirus. "Zo hier en daar een bezoekje aan een wind- of watermolen. En altijd onder de indruk van die mooie industriële en ingenieuze werktuigen."

"Mijn sluimerende interesse werd serieuzer toen er een paar jaar geleden krantenstukken verschenen over de mogelijke sluiting van molens "omdat het niet meer mag van de Arbo". Dat sluiten leek me een slecht plan. Dat er risico's zijn leek me logisch. Maar sluiten is volgens mij wel een heel extreme oplossing. Vandaar dat ik een paar jaar geleden gestart ben met de opleiding voor watergedreven molens. Bij Klaas de Jonge op de Mallumse Molen in Eibergen. Erg leuk en leerzaam! Op dit moment ben ik nog druk bezig met "de laatste loodjes" en het plan was om de opleiding snel af te ronden.

Maar ja, toen bezocht ik het Veiligheidscafé tijdens de Molenaarsdag op 26 januari. Daar werd door Gerrit Duinker en Hay Jansen een interessante workshop over veiligheid op de molen gegeven. Gerrit bleek op zoek te zijn naar een opvolger, Hay kende mij als collega adviseur bij een Arbodienst. Dus jullie raden het al, de combinatie interesse voor molens, ervaring met arbo-advies bij industriële bedrijven en een extra kop koffie na afloop van het Veiligheidscafé: een beetje vertraging bij het afronden van de opleiding. Maar als veiligheidscoördinator wel een leuke uitdaging om samen met jullie mijn (molen)steentje bij te dragen aan het veilig draaien op onze molens. Niet alleen voor de prins, maar voor iedereen die geïnteresseerd is in deze mooie, leerzame, historische en ingenieuze werktuigen."

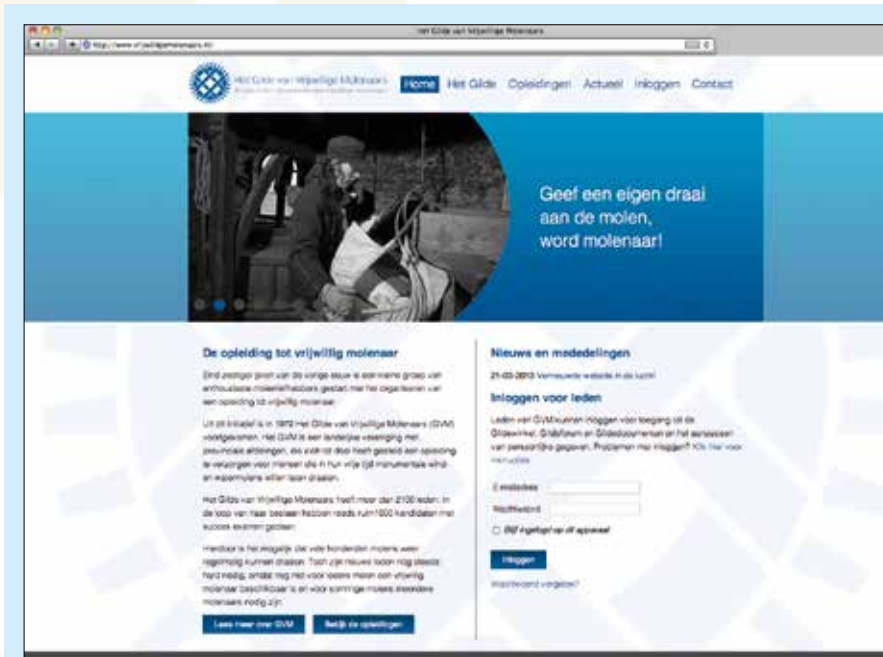
Groet,

Erik Kateman
veiligheid@vrijwilligemolenaars.nl

Neem eens een kijkje op de vernieuwde website van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars:

www.vrijwilligemolenaars.nl

Veiligheidsdag 13 april 2013

Zaterdag 13 april is in De Faam in Hoogland de eerste Veiligheidsdag voor de veiligheidscoaches georganiseerd. Een nieuwe activiteit binnen Het Gilde. Opgezet om op een meer structurele manier aandacht te schenken aan het onderwerp Veiligheid op de molen.

De dag is georganiseerd door Theun Vellinga, Hay Jansen en Erik Kateman. Vanuit de afdelingen waren er zo'n 20 deelnemers. Voor het merendeel veiligheidscoaches. Ook waren er bestuursleden van de afdelingen naar De Faam getogen. Namens De Hollandsche Molen was Mark Ravesloot aanwezig.

Belangrijkste doelstellingen waren kennis maken, kennis delen en ervaringen uitwisselen. Vandaar dat we na een warm welkom van onze voorzitter Theun Vellinga gestart zijn met een uitgebreide kennismakingsronde. Even lekker bijpraten over molens, persoonlijke achtergronden en hoe het thema veiligheid binnen de afdelingen georganiseerd is. Vervolgens hebben Erik Kateman (Veiligheidscoördinator) en Hay Jansen (onafhankelijk veiligheidskundige) de achtergronden en doelstellingen gepresenteerd van de Arboret en uitgebreid stilgestaan bij het thema veiligheid op de molen. Een arboret die niet geschreven is met het molenwerk in het achterhoofd, maar wel met de bedoeling om ervoor te zorgen dat iedereen zijn werk (ook op de molen!) kan doen zonder nadelige gevolgen voor zijn of haar gezondheid.

Aan de hand van wat voorbeelden en ervaringen uit de praktijk van het werk op de molen is gediscussieerd over hoe we daar gezamenlijk aan kunnen werken: veiligheid op de molen. De nog te starten incidentenregistratie is daar een hulpmiddel bij. Een anonieme melding. Niet bedoeld om "schuldigen" aan te wijzen. Wel bedoeld om er van te leren. Mark Ravesloot heeft samen met Hay Jansen een korte toelichting gegeven over de aangepaste Risico Inventarisatie en Evaluatie.

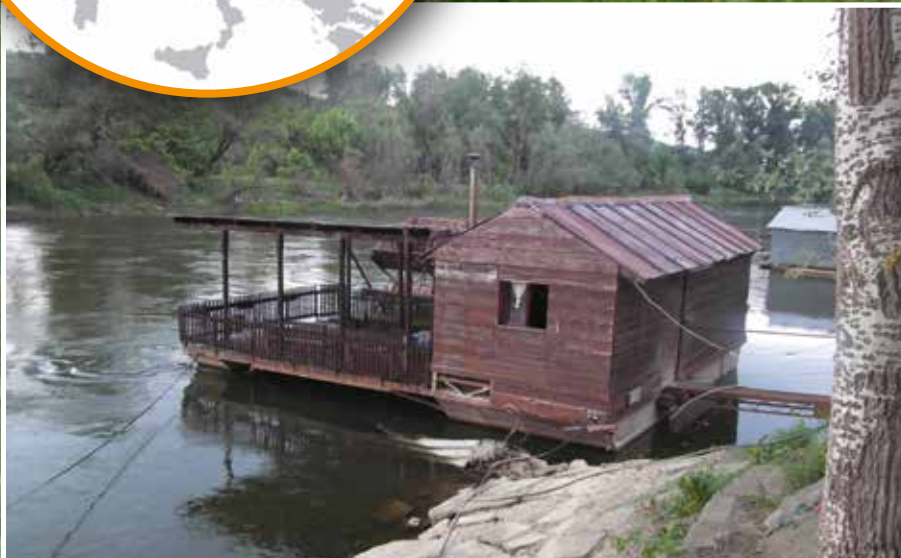
Na de lunch is er in kleine groepjes gediscussieerd over de rollen en taken van de veiligheidscoach. Een nieuw begrip binnen Het Gilde en een nieuwe taak voor alle aanwezigen. Bij de samenvatting van de discussies bleek dat iedereen de Veiligheidscoach ziet als iemand die de afdelingen ondersteunt en stimuleert bij het promoten van veilig werken op de molen. Iemand met vertrouwen en goede contacten waar molenaars makkelijk terecht kunnen met vragen rondom het thema veiligheid. Maar ook met vragen over de molen RI&E. Daarbij gaf iedereen aan dat het belangrijk is dat de Veiligheidscoaches op hun beurt ondersteund worden door de Veiligheidscoördinator en het bestuur van Het Gilde. Ook goede contacten met en betrokkenheid van de moleneigenaren is een aandachtspunt dat we niet uit het oog mogen verliezen.

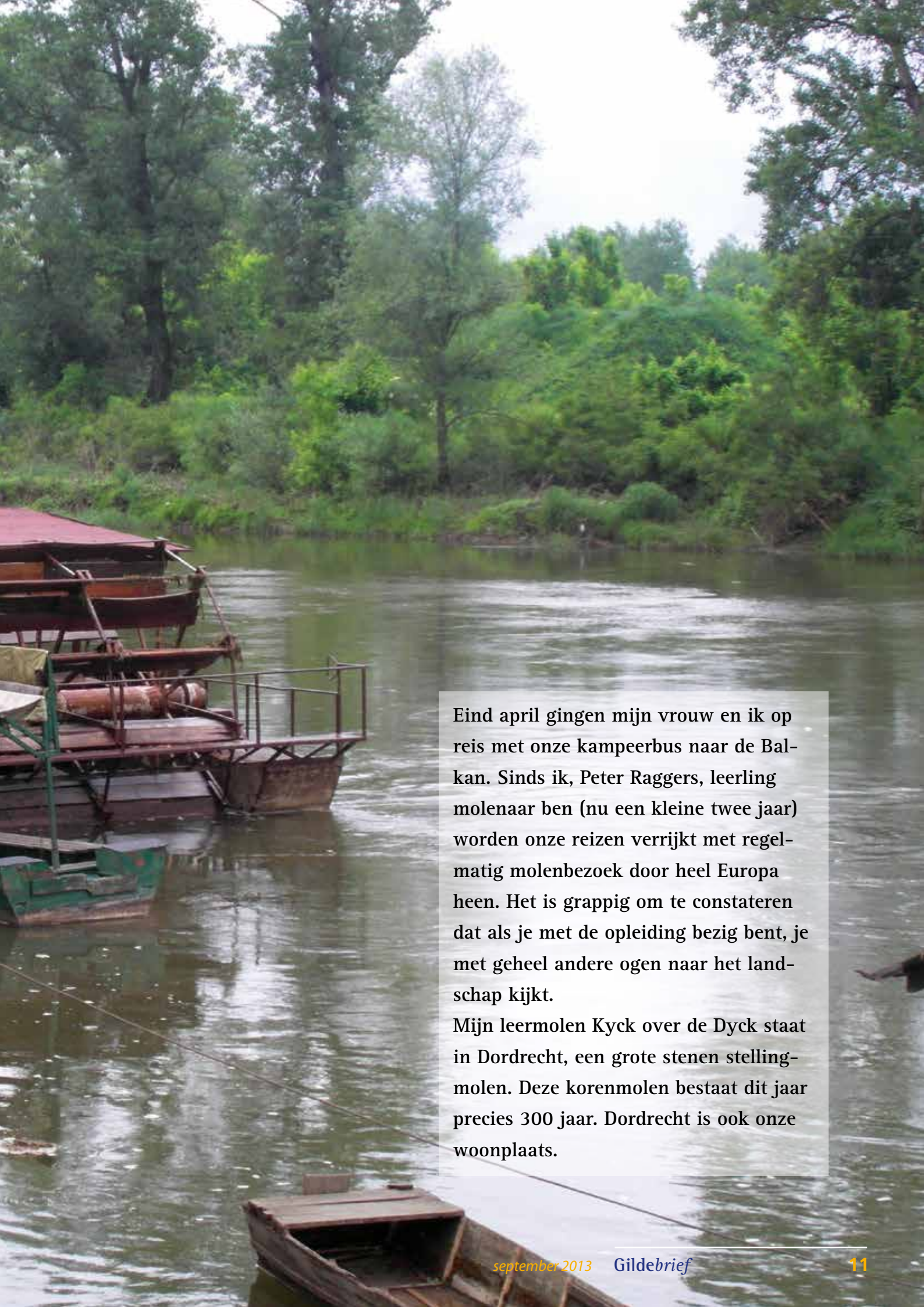
Aan het einde van deze eerste Veiligheidsdag voor de veiligheidscoaches werd geconcludeerd dat het een hele zinvolle dag was. Waarbij het enthousiasme zo groot was dat er nog vóór het einde van de dag een datum gepland is voor een bijeenkomst in het najaar: zaterdag 26 oktober.

Wij hopen dan iedereen weer te mogen ontmoeten. Ook de veiligheidscoaches die er in april niet bij konden zijn!

Erik Kateman
Veiligheidscoördinator
veiligheid@vrijwilligemolenaars.nl

Schipmolen in de Balkan

Eind april gingen mijn vrouw en ik op reis met onze kampeerbus naar de Balkan. Sinds ik, Peter Raggers, leerling molenaar ben (nu een kleine twee jaar) worden onze reizen verrijkt met regelmatig molenbezoek door heel Europa heen. Het is grappig om te constateren dat als je met de opleiding bezig bent, je met geheel andere ogen naar het landschap kijkt.

Mijn leermolen Kyck over de Dyck staat in Dordrecht, een grote stenen stellingmolen. Deze korenmolen bestaat dit jaar precies 300 jaar. Dordrecht is ook onze woonplaats.

TV in het kleine huisje

Eind april vertrokken we met als doel Albanië. Via Duitsland, Oostenrijk, Slovenië, Kroatië, Bosnië en Montenegro zo Albanië in. Daarna via Macedonië, Servië, Bosnië, Kroatië enz. weer naar huis.

Nog thuis zijnde en kijkend op molen.eu werd het al snel duidelijk dat we niet veel molens zouden tegen komen. Maar in een reisboek over Slovenië werden er toch enkele beschreven. De route werd er niet echt op aangepast (je moet het ook niet te gek maken voor de vrouw) maar daar waar mogelijk werd dit zeker niet geschuwd. Windmolens hebben we er niet gezien maar watermolens meerdere. Helaas waren verreweg de meeste in zwaar verval. We troffen ze aan op de meest prachtige plekken maar ook in echte industriesteden. Toch waren er molens om je vingers bij af te likken en over één daarvan wat meer:

Het moest zo zijn

Albanië achter ons latend zonder daar een molen gezien te hebben, reden we via Macedonië naar Servië. We wilden eigenlijk door Kosovo naar Servië maar dat werd ons ten zeerste afgeraden in verband met spanningen langs de grens. Het moest zo zijn. Want in Servië aangekomen zochten we een kamper plek of een camping. Die zijn er heel weinig. We reden al een tijdje langs een rivier waarvan ik vermoedde dat er wel eens een molen zou kunnen staan, tot we geheel onverwachts een minicamping tegenkwamen. Wij draaiden het weggetje op kwamen bij een mini minicamping maar wel met een restaurantje. Er

moest gewoon meer zijn, je proefde het aan de sfeer, maar we zagen het niet. We werden alleraardigst ontvangen: eerst koffie om uit te rusten, dan kijken of de plek je bevalt. Ondertussen met handen en voeten praten. Want in het algemeen spreekt men zo goed als geen Engels of Duits. Toen we eenmaal stonden keek ik langs de rivier en toen gebeurde het!

Daar 50 meter verderop lag een schipmolen niet te geloven. In een of ander molenboek had ik er over gelezen maar er bestaan er bijna geen meer van. Hier voor mijn ogen lag een redelijk goed onderhouden exemplaar. Het kon niet meer stuk. De eigenaar van de

minicamping zag mijn enthousiasme en hij bleek er tevens de molenaar van te zijn net als zijn vader, opa, overgrootvader enz. dat waren. Allemaal op dezelfde plek op een schipmolen. Nou ja...

Toen ik duidelijk kon maken dat ik leerling molenaar in Nederland was ging de deur open van de grote "wereldbroederschap der molenaars". Een eerste rondleiding volgde, inmiddels met de kleinzoon erbij die redelijk Engels sprak. Daarna kwamen onder de slobovitsch de verhalen en de molenboeken met de uitnodiging om de volgende ochtend op de schipmolen mee te malen!

Ik had ook nog eens mijn molenleerboeken bij me wat hij weer fantastisch vond.

Kon bijna niet wachten, vooral ook niet omdat we vernamen dat de molenaar en zijn vrouw reeds hun hele leven (beiden zijn 75 jaar oud) ook nog op de schipmolen sliepen. Ik dacht dat het een grapje was omdat we werden ontvangen in het restaurantje van de dochter waarin Pa en Ma lekker mee hielpen. Maar zij woonden dus werkelijk op het schip. Nou ja wonen; zij hadden een kamertje van 2 bij 2,5 meter met daarin hun bed en een grote kachel, want de winters zijn er streng en koud. Wel staat er een TV!

We kregen een filmpje te zien op een mobiele telefoon (zo'n kleine ouwe). Hierop zagen we dat een schipmolen van een vriend van de molenaar, die bovenstrooms van hun lag, door ijsschotsen werd meegenomen, de kant ramde, hun schipmolen ramde en door de

Twee koppels stenen met kaar, wel zonder schuddebak

rivier werd meegenomen. Waarna de beelden verdwenen. Maar verteld werd dat die schipmolen geheel verpletterd was. En toen was er nog maar één werkende schipmolen over in heel Servië en daar mocht ik op meedraaien!

Malen

Natuurlijk had ik mijn molenbezoekpapieren ook bij me, die door hem ondertekend werden. De drie werkuren heb ik maar niet geregistreerd, je moet het ook niet weer te gek maken.

Dat malen is op zich niet zo echt bijzonder. Even los van de voortstuwning is het vrij gewoon. Twee koppels stenen met kaar, wel zonder schuddebak. Hier is een hendel om de toevoer van het maïs te bepalen, er wordt een bus mee toegeknepen.

De looper wordt aangedreven door een onderliggende steenspil. De looper draait hierop met een Engelse rijen. Dit in verband met golfslag. De vang is wel zeer eenvoudig: Door een draaiwiel wordt de "vang" aangedraaid die direct op de as van het rad vastgrijpt. Op de foto rechtsboven zie je links dit rode draaiwiel. Het andere rode wiel (onder het linker koppel stenen) is van het lichtstelsel om de looper te verstellen.

Het rad is 5 meter breed waarbij de schoepbladen vrij ver uit elkaar staan. Er is geen kroosrooster tegen takken en bomen enz. Die kunnen zo het rad in, maar de molenaar gaf aan dat door de extra schuine stand van de opstaande planken het enige effect is dat de grote stukken onder het rad door worden gedrukt, waardoor het schip iets omhoog

Het rode draaiwiel

komt. Maar hij had daar in zijn 60-jarig molenaarschap nog nooit echte problemen mee gehad. Wellicht een enkele keer een kapotte schoeplank.

Het schip ligt stroomopwaarts met twee stevige metalen kabels vast, elk aan een van de zijanten, zie de kleine foto op pagina 10-11. Vanaf de kant loopt er midscheeps een metalen kabel die met een lier bediend wordt om het schip meer of minder in de stroom te leggen. Heel leuk vond ik hier hoe bepaald werd of de stroomsterkte goed is. Dit heeft veel overeenkomsten met het vaststellen van de hoeveelheid enden die per minuut langsko-

men. De molenaar neemt een vast punt op de reling. Hij gooit iets goed zichtbaars stroomopwaarts. Hij telt dan hoe lang het duurt voor dit voorwerp een meter heeft afgelegd nadat het een vast punt is gepasseerd. 1 sec. over een meter is prima en staat gelijk aan 60 omwentelingen bij een windmolen. Ook wij kennen deze tactiek natuurlijk hoelang duurt het voor het volgende end een vast punt passeert. Grappig!

Mocht de stroming te snel zijn (het schip ligt altijd in de buitenbocht) dan laat men de kabel in het middenschip vieren en komt het schip meer naar het midden van de rivier te liggen enz. De twee kabels aan de voorkant houden hem op dezelfde plaats ten opzichte van de kant.

Bij een schipmolen is dus altijd een kleine boot aanwezig om de molenaar van het schip naar de wal te varen en vice versa zodat het schipmolen rustig op de goede plaats kan blijven liggen, op pagina 10-11 is deze kleine boot achter het schip te zien.

Op foto links zie je mij (met geel shirt) aan het werk, onder toezicht van de molenaar. Om het rad in beweging te zetten moet je het elke keer eerst zelf "aandraaien", daarna gaat het vanzelf.

Wat het adres betreft, dat is: Morvski cvet Makresane - Kresevac, Servië.

Tekst en foto's: Peter Raggars, leerling molenaar Kijk over de Dijk te Dordrecht, instructeur Wim van Bruggen

De auteur aan het werk onder toezicht van de molenaar

Van Industrieel naar Vrijwillige Molenaar

"Vierzig Grad Fieber", aldus Arnd Jansohn, staand voor de door hemzelf bestuurde vrachtwagen, zoveel koorts moet ik gehad hebben toen ik op het idee kwam om deze molen te kopen. Je kunt er om lachen, maar het is de harde werkelijkheid. Na zijn pensionering wil hij verder als vrijwillige molenaar en op zijn eigen molen graag. Dit enthousiasme voor molens overkwam hem toen hij in 2005 een open molendag ("Pfinkst Montag") bezocht: het overtrof zijn verwachtingen en hij meldde zich meteen aan voor de opleiding vrijwillige molenaar.

Jansohn is eigenaar van een machinefabriek die onder andere ook windturbines maakt voor Noord-Duitsland. Zijn grootvader was molenaar, dat zegt misschien iets. Tijdens

de opleiding voor vrijwillige molenaar op de molen de Langenrader Muhle in Aschenberg kreeg hij les van de heer Uwe Karstens, die tevens adviseur is van de Denkmalschutz: de Duitse monumentenzorg. Toen Jansohn te kennen gaf, dat hij op zoek was naar een molen die te koop was, adviseerde Uwe Karstens hem om eens in Legan in Schleswig te gaan kijken. Je moet wel over veel optimisme beschikken, als je in deze bouwval een werkende molen wilt zien. Toch gaat dat gebeuren: molenmaker Groot Wesseldijk uit Lochem tekende voor de restauratie van het nog aanwezige deel en in overleg met Uwe Karstens wordt de kap en het gaande werk gereconstrueerd. De oplevering dient te geschieden medio 2014.

We wensen de heer Jansohn alle succes toe met het weer maalvaardig maken van de molen die nu "Mühle Nicola" heet. Wil je op de hoogte blijven, bezoek dan de site: Muehle Nicola.de of Hollandermühle Nicola.

Joos Lansink

Zeilmakerij van Neerven bv

**MOLENZEILEN IN
WK77 BRUIN OF WIT,
MARLON BOLUS ROOD**

**Driek van Erpstraat 1
5341 AK OSS
Tel. 0412-624028
Fax. 0412-627973
info@zeilmakerijvanneerven.nl**

**DEGELIJKHEID EN
GEGARANDEERD DE
BESTE KWALITEIT !!**

MOLENSTEENMAKERIJ

Voor de beste kunstmaalstenen als ook
blauwe basaltlava maalstenen.
Tevens wrijfstenen, kweernen (romeins model)
demonstratiestenen (ø 10, 15 of 20 cm) en
huishoudmolens.

Zeer snel en vakkundig scherpen van
uw molenstenen en maaltechnische adviezen.

Werkplaats:
Rijksweg 146
6586 AB Plasmolen, Nederland
Telefoon: 024 - 696 36 54
Fax: 024 - 696 36 57
GSM 0653667686
E-mail: molensteenmakerij@planet.nl

B. VAN DE VOORT

Het gaat er niet om hoe lang hij is...

Wat is dat toch met molenaars, dat ze de vlucht van hun molen zo belangrijk vinden? Dat ze hun eigen molen tot op de centimeter nameten en op molensafari altijd als eerste vragen hoe groot de molen is waar ze op bezoek zijn is? Waarbij het natuurlijk van belang is dat de bezochte molen kleiner is dan de eigen molen.

Waarom vinden we grote molens beter en belangrijker? Het is zo ongeveer de meest onnauwkeurige maat om wat dan ook van een molen te meten, afgezien misschien van het aantal heklatten. Grote molens draaien niet vaker dan kleine, dat hangt vooral van het enthousiasme van de molenaar af, of van de staat van onderhoud. Ze maken ook niet meer omwentelingen. Zelfs de snelheid waarmee een molen draait is niet afhankelijk van zijn lengte, maar veel meer van het lef van de molenaar en wederom de staat van onderhoud. Bovendien: een grote poldermolen kan harder dan een kleine houtzager en bewoonde molens draaien het traagst van allemaal.

In een grote molen is het trouwens ook niet beter wonen dan in een kleine. Natuurlijk wordt het met spinnenkopjes lastig, maar in een kleine binnenkruier heb je nog altijd meer ruimte dan in een forse wipmolen. Bovendien hangt de potentiële woonruimte meer af van functie dan van vlucht. In grote molens vindt men vaker grote koffiehokken, dat dan weer wel.

Het voornaamste argument waarom men ooit grote molens bouwde was natuurlijk een grote productie. Alleen gaat dat argument tegenwoordig niet meer op. Molenaars die lopen te pochen met hun grote vlucht malen niet per se veel. Een grote productie hangt vooral af van de inzet van de molenaar. Hoe vaker hij elders roept dat hij zo'n grote molen heeft, hoe minder vaak hij op zijn eigen molen aan het malen is. Datzelfde geldt voor een 'productie' van bezoekers of draagvlak in het dorp. Het is vooral het vaak draaien met de molen dat voor bezoekers zorgt, niet de grootte ervan.

Hoe groot of klein een molen ook is, er geldt hier dus dezelfde wijsheid als bij andere aspecten van het leven: het gaat er niet om hoe lang hij is. Het gaat erom wat je er mee doet.

East meets West in Noord-Brabant

Gerard Sturkenboom heet namens het bestuur van de Peellandse Molenstichting de deelnemers welkom en vertelt over deze stichting

Op zondag 23 juni heeft er in het kader van het jubileum jaar van Vereniging De Westbrabantse Molens een bijzondere excursie plaats gevonden georganiseerd door Mark Dwarswaard van de Peellandse Molenstichting en Peet Quintus van Vereniging de Westbrabantse Molens. We zijn op een fraaie zondagmiddag met een gemêleerd gezelschap van 44 molenaars en molenliefhebbers langs de 3 watermolens tussen Eindhoven en Nuenen getogen.

We zijn gestart om 13.00 uur bij Ernst Tholen en Riet Meijer van de Hooydonkse Watermolen, gelegen aan de rivier de Dommel. In hun gezellige bakhuis zijn we ontvangen met koffie en vlaai en de beide besturen hebben een kort voorstelronde gedaan aan de molenliefhebbers. Daarna zijn we gaan kijken bij de stroomop-

wekkende vijzel in de bovensluizen (goed voor 20-40 huishoudens!) en ook de vistrap bleek een interessante manier om aan de wensen van de natuur tegemoet te komen. Nadat we de waterstromen hebben bekeken zijn we de oude Hooydonkse korenmolen binnen gegaan. Waar ieder op eigen gelegenheid deze molen kon bewonderen.

Hierna zijn we stroomopwaarts gegaan via het dal van de Dommel en van de Kleine Dommel, de grens tussen Eindhoven en Nuenen, via Nederwetten naar de Collse Watermolen (eig. Gemeente Eindhoven) van Edwin van Bussel. Ook deze molen ligt prachtig aan de rand van Eindhoven, waarbij stroomopwaarts het natuurgebied Collse- en

Urkhovense Zegge zich in het dal van de Kleine Dommel bevindt.

We hebben hier de korenmolen op de linkeroever en de oliemolen op de rechteroever bekeken. De oliemolen is rond 2005 gereconstrueerd. Hier was men bezig om uit lijnzaad olie te persen. Vele deelnemers konden de verleiding niet weerstaan om toch een flesje lijnolie aan te schaffen en mee naar huis te nemen.

Van hieruit zijn we weer via de Kleine Dommel stroomafwaarts gegaan naar de Opwettense Watermolen van Peer Geboers. Hier zijn Martijn Coenraads en Mark Dwarswaard de mulders. Zij hebben de koren- en zaagmolen laten zien. Vooral het zaaggedeelte van de molen had veel belangstelling. Aan het einde van de excursie was er in het restaurant naast de molen voor een prima maaltijd gezorgd.

Volgend jaar in juni zal in navolging van deze excursie de excursie West meets East gehouden worden. De Peellandse Molenstichting viert dan haar 35 jarig bestaan en de Vereniging De Westbrabantse Molens heeft spontaan aangeboden dan voor hen een mooie jubileum activiteit te organiseren langs een aantal bijzondere Westbrabantse molens!

Mark Dwarswaard – Peellandse Molenstichting

Peet Quintus – Vereniging De Westbrabantse Molens

Foto's: Kees Fitters

Ton Meesters vertelt over de jubilerende Vereniging De Westbrabantse Molens

Bij de "elektriciteitscentrale" bij Hooydonk

Afsluiting door de organisatoren Peet en Mark in het oliemolengebouw van Opwetten

De instructeur: de spil waar de opleiding om draait (vervolg)

Dit artikel beoogt, een helpende hand te bieden aan instructeurs en andere molenaars die leerlingen begeleiden. Deel 1 stond in de Gildebrief van juni.

Deze keer behandel ik zaken waar opleiders in de praktijk mee te maken krijgen. In afwachting van het opzetten van een cursus voor instructeurs kan nu al gewerkt worden aan de verbetering van de instructie. Praktische tips en adviezen kunnen daarbij van nut zijn.

Hulp onderweg: lesbrieven

In de lesbrieven is keurig vastgelegd welke onderwerpen in iedere fase van de opleiding behandeld kunnen worden en wat de leerling daarvan moet weten of leren. Dit zijn hapklare brokken voor instructeur en leerling, indien gewenst! Makkelijker kunnen we het niet maken. Maar wie het zelf beter weet, is niets verplicht.

Voor elke fase van de opleiding zijn er een aantal lesbrieven. Steeds wordt vermeld wat de leerling moet leren (leerdoelen) en zijn er opdrachten die de instructeur hem kan geven om dit te bereiken. Er wordt steeds verwezen naar de bijbehorende theorie in de Basiscur-

sus en naar de exameneisen. Een belangrijke opdracht is steeds weer de nabespreking van het werk en van de opdrachten met de instructeur. Maak daar elke instructiedag een vaste gewoonte van!

Tip: lees de "Informatie voor instructeurs" die vóór in de map met lesbrieven voor de instructeurs is opgenomen. Daarin zijn de uitgangspunten, de inhoud en het gebruik van de lesbrieven toegelicht.

De volgorde van het behandelen van de lesbrieven is grotendeels vrij. Laat de leerling gerust meedenken bij de keuze van de lesbrieven die aan de orde komt. We werken met

volwassenen, niet met kinderen: goed overleg tussen instructeur en leerling is prima en de leerling mag (moet!) zich best medeverantwoordelijk voelen voor zijn opleiding! Achter in de map met lesbrieven zitten ook een aantal praktijksituaties (casussen). Het aanleren van kennis en vaardigheden is belangrijk, maar in de praktijk doen zich altijd situaties voor, die vragen om inzet van alles wat je kunt en weet. Zoiets kun je beter eens in alle rust overwegen en samen bespreken. Dan voorkom je dat je er in de praktijk door verrast wordt! De lesbrieven voor de opleiding zijn net zo handig als een kaart in de auto! Het is een goed hulpmiddel, geen dwangbuis.

Rij jij of rij ik?

Als een leerling, zoals vastgelegd in de exameneisen, een deel van zijn instructie volgt op een andere molen, wie draagt hem dan voor voor het examen? In sommige afdelingen is het zo geregeld, dat de (eerste) instructeur het hele traject verantwoordelijk is en tenslotte ook bepaalt of de kandidaat aan het examen toe is, al dan niet in overleg met anderen. Andere afdelingen werken met tussentijdse toetsen als voorwaarde voor de examenvoordracht. Hierbij zijn meerdere mensen betrokken. Beide oplossingen zijn prima.

Waar op dit punt niets geregeld is, moet je dat zelf doen: overleg tussen beide instructeurs is de aangewezen weg om tot een goede voordracht te komen (veelal kan met een telefoontje worden volstaan...). Maak

Molenaar Nico van den Broek (met blauw shirt) instrueert zijn leerlingen Henk Vos (l) en Jeroen Hogenelst op molen de Hazewind te Gieten, Laurens Schulting, achter Nico, kijkt toe (foto: H. Noot, 17 augustus 2013)

verder de afspraak met je leerling, dat hij na een periode op een tweede molen weer kort terugkeert bij jou en daar zijn opleiding afrondt en toelating vraagt. Daarmee schep je duidelijkheid.

Een ander aandachtspunt is, dat met name senior-leerlingen soms, te goeder trouw, enige druk uitoefenen op hun instructeur om hen voor te dragen. Ze vinden dat ze voldoende uren hebben en ze menen zelf, dat ze er nu wel klaar voor zijn. Dat is begrijpelijk, want ze zijn vaak vanuit hun werk gewend mee te denken en beslissingen te nemen. En ze willen opschieten! Maar dat kent ook een risico. Voldoende uren betekenen nog niet: voldoende ervaring. Ervaring opdoen kost meer tijd dan kennis opdoen. Juist ervaring kan zorgen voor zelfverzekerd optreden en vlot en overtuigend handelen tijdens het examen. Dat is belangrijk bij de beoordeling! Dat geldt ook als je daarna zelfstandig aan de slag gaat. Vraag daarom advies aan een tweede instructeur als je aarzelt. Dat geeft jezelf meer zekerheid, dat je je leerling niet te vroeg voordraagt en daarmee de kans op teleurstellingen vergroot. Het komt ook overtuigender over bij de leerling.

Leerlingen met een beperking

Soms wordt bij een aanvraag voor een examen vermeld, dat de kandidaat een beperking heeft: of de examencommissie hiermee rekening wil houden. Het gaat nogal eens om hoogtevrees, maar ook andere, lichamelijke beperkingen worden genoemd. Hiermee wordt een probleem op het bord van de examencommissie gelegd, dat daar niet hoort. De mogelijkheden van de examencommissie om er rekening mee te houden zijn zeer beperkt. Ook voor een kandidaat met een beperking geldt, dat hij zelfstandig en op een verantwoorde, veilige manier de molen voor de prins moet kunnen laten draaien. De examencommissie kan dat alleen met 'ja' of 'nee' beoordelen. Een 'beetje veilig' of 'iets minder verantwoord' bestaat niet. We kennen maar één soort diploma! Natuurlijk zoekt de examencommissie soms een kleine molen voor iemand met weinig kracht of een grondzeiler voor iemand met onoverkomelijke hoogtevrees. Het examenniveau wordt echter niet aangepast!

Dit onderwerp behoort ergens anders besproken te worden: bij het kennismakingsgesprek óf anders zodra het bekend wordt. Dat is de taak van de instructeur. Naar iemands gezondheid vragen mogen we niet en uit zichzelf hoeft een leerling een beperking niet

te melden. We mogen wel afspreken, dat een leerling aan zijn instructeur inlicht, als er een lichamelijk of psychische probleem is. De veiligheid mag niet in gevaar komen. Dat is zowel in zijn eigen belang als dat van andere aanwezigen. Wie die verantwoordelijkheid niet wil opbrengen, hoort niet op een molen thuis.

Wees eerlijk naar een leerling met een beperking en schep geen valse hoop. Voor hem moet van meet af aan duidelijk zijn, dat we hem alle kansen willen geven om molenaar te worden. Er kan evengoed niet geschipperd worden met de veiligheid van mens en molen. Dat kan dus betekenen, dat je een leerling een keer moet meedelen, dat je niet verder met hem kunt. Dat is niet makkelijk, maar dat hoort ook bij je verantwoordelijkheden. Neem eventueel zo'n besluit na advies van een collega als je twijfelt.

Terugkoppeling

Wees kritisch op je eigen werk. Ging het zoals ik me voorgesteld had? Moet ik het anders aanbieden? Vraag collega's hoe zij iets aanpakken. Vraag ook je leerling hoe hij je instructie ervaart of wil je niet weten of je inspanning oplevert wat je hoopt? Van goed evalueren wordt je instructie beter! Doe je voordeel met ervaringen vanuit de (toelatings-)examens. Daar blijkt namelijk, dat regelmatig dezelfde onderwerpen bij kandidaten voor hoofdbrekens zorgen. Ik noem er twee:

- Het versteken van de vang (exameneis 49): De molenaar kent verschillende oorzaken die een reden kunnen zijn om de vangbalk te versteken. Hij weet waarom de vang na het versteken getest en bijgesteld moet worden en weet hoe dat dient te gebeuren. Kandidaten moeten weten, dat problemen met de vang in de meeste gevallen óf door slijtage van de vangstukken óf door verzakking van de bovenas worden veroorzaakt. Hoe herken je wat de oorzaak is? Waar let je dan op?

Dit onderwerp leverde op de instructeursbijeenkomst overigens een aardige discussie op. Sommige instructeurs, beslist niet met de minste ervaring, zeiden dat ze niet gaan 'knoeien' aan een goed werkende vang. Verhelpen van problemen met de vang is molenmakerswerk! Anderen merkten op, dat de moleneigenaar hen verboden heeft zelf reparaties en dergelijke uit te voeren. Zij behandelen daarom problemen met de vang alleen theoretisch; hooguit demonstreren ze

het effect van een plankje meer of minder op de rust.

Tot slot een tip voor wie zelf niet aan de vang wil of mag sleutelen: als een collega-instructeur in de buurt dit wel praktisch oefent, laat hij er dan een regionale praktijkles 'vang-versteken' van maken en stuur jouw leerling er ook heen.

- Het weer (een onuitputtelijk gespreks-onderwerp!)

De molenaar kan de weersverwachting voor de korte termijn (5 minuten – 3 uur) bepalen (exameneis 17): Hij weet hoe hij gebruik moet maken van bestaande informatiebronnen en wat die informatie betekent voor hem en de molen.

Het gaat hierbij vooral om twee dingen:

1. het algemene weerbeeld. Dit betreft informatie voor de wat langere termijn en over een groot gebied. Hiervoor wordt op het examen meestal gebruik gemaakt van een actueel weerkaartje. De kandidaat moet de daarop weergegeven symbolen en dergelijke kunnen benoemen, maar óók de daarin opgesloten informatie kunnen uitleggen. Bijvoorbeeld: welke informatie valt uit de isobaren af te leiden. Dat is interessante stof voor tijdens en na de koffie!
2. het lokale weer rond de molen. Door observatie van de weerelementen (wolken, luchtdruk, wind, temperatuur en barometerdruk) moet een kandidaat voor de hele korte termijn een verwachting kunnen geven. Hij moet óók kunnen benoemen hoe hij dan handelt naar aanleiding van die verwachting! Denk aan een naderende bui, een opkomend onweer, een frontpassage, ijzel en dergelijke. Hierbij horen vragen als: wat zie je? Verandert er iets? Wat ga je doen?

Train de leerling regelmatig op het kunnen leggen van een relatie tussen het weerbericht en de eigen waarnemingen op de molen. Vraag hem zo nu en dan: wat verwacht je het eerste kwartier of het komende half uur? Geen instructiedag mag verlopen zonder over het weer te hebben gesproken!

Ik hoop veel instructeurs enige stof tot nadenken te hebben gegeven en bruikbare adviezen om mee aan het werk te gaan. Succes ermee en bedenkt: 'Wat het waard is om gedaan te worden, is het waard om goed gedaan te worden!'

Kees Kammeraat

Steekproblemen

Korenmolen “De Vliet” in Diever heeft een hulpas voor de aandrijving van een roggebreker. Deze as wordt aangedreven via een kleine bonkelaar vanaf het kammenluiwerk. Het aandrijvende wiel op de koningsspil is een forse bonkelaar. Dit wiel stamt nog uit het vorige leven van de molen als poldermolen, waarschijnlijk een onderbonkelaar of vijnzelrad. Van dit wiel was een gedeelte ernstig aangetast waardoor een viertal kammen los zat en niet meer vast te krijgen was. Hierdoor ontstond bij een beetje snelheid van de molen een vervelende dreun in het gangwerk. Vervanging van dit wiel stond dan ook al jaren hoog op ons wensenlijstje.

Op een gegeven moment kregen we bericht van de gemeente Diever (de eigenaar van de molen) dat het wiel vervangen mocht worden. We moesten het zelf maar regelen, maar ze wilden wel graag eerst weten wat het ging kosten.

Dus heb ik een kopietje gemaakt van een soortgelijk wiel uit het boekje "Molenwielen" van Anton Sipman en heb dit opgestuurd naar (toen nog) onze molenbouwer D. Medendorp, voor een prijsopgave. Ik heb er duidelijk opgezet dat hij alle maten en gegevens zelf moest komen opmeten. Kort daarop ontving ik bericht dat het wiel F 7.000,- zou kosten en heb dit doorgestuurd naar de gemeente. En toen ging het mis, want ik werd benaderd door een voor mij nieuwe en jonge ambtenaar met de mededeling dat wij helemaal verkeerd bezig waren. Er behoorde een prijsopgave gevraagd te worden bij 4 verschillende molenbouwers en of ik wel de adressen aan wilde leveren. Ik heb dit gedaan, met tegenzin, en aldus ging mijn kopietje naar 4 molenbouwers, ook naar Medendorp. Deze bedankte echter voor de eer (heel begrijpelijk) en de klus werd uiteindelijk gegund aan een molenbouwer, voor een bedrag van F 11.000,- zoals ik later vernam. Deze molenbouwer kwam op een avond langs om het wiel op te meten. De hele meet sessie duurde nog geen kwartier en er was onduidelijkheid over het aantal kammen, er stonden 40 op zijn papiertje. Omdat ik hieraan twijfelde ben ik zelf nog twee keer rondgekropen over het wiel om ze te tellen, het waren er 39 stuks.

Proefdraaien

Na een paar weken was het wiel klaar en werd het geplaatst in de molen. Ik was er helaas niet bij, en toen ik 's avonds thuis kwam van mijn werk ben ik direct naar de molen gegaan om te kijken. Het was een redelijk wiel, maar er vielen mij twee dingen op. Ten eerste waren de kamkoppen veel groter dan van het

oude wiel en ten tweede was de hulpas plus lagering ruim 2 cm naar buiten verplaatst. De zaterdag daarop zouden we gaan proefdraaien, en ik was erg benieuwd hoe het zou lopen. Op de bewuste zaterdag stond er een matig windje en met 4 volle zeilen kwam de molen langzaam op gang. Met het toenemen van de snelheid hoorden we een hevig gebonk. De hele zaak begon te schudden en de molen kwam uit zichzelf tot stilstand. Omdat we dachten dat er waarschijnlijk nog iets los zou zitten hebben we de vang er opgelegd om alles te controleren. Maar er zat niets los, dus nog maar een keer geprobeerd, maar weer hetzelfde. Dus als we die dag nog wilden draaien zat er niets anders op dan de lagers van de hulpas los te nemen en het geheel op te hijsen.

De maandag daarop gelijk de gemeente gebeld, en wat bleek, de nieuwe ambtenaar was gelukkig van het toneel verdwenen en we hadden weer ons oude aanspreekpunt. Nog dezelfde week kwam de molenbouwer langs om de problemen op te lossen. Die avond weer direct naar molen om te kijken en ik zag dat de draagconstructie van de hulpas was voorzien van een schoor en dat de kammen van het nieuwe wiel met een houtrasp bewerkt waren.

De zaterdag daarop weer proefgedraaid, het schudden was over maar het was nog steeds een gebonk van jewelste, dus weer geklaagd. De week daarop was er door de gemeente een bijeenkomst georganiseerd waarbij de molenbouwer, iemand van de Rijksdienst en ikzelf waren uitgenodigd. Toen iedereen aanwezig was, klommen we naar boven en schaarden ons rond de beide wielen. Allerlei mogelijke oorzaken werden genoemd zoals een verschil van de steek van beide wielen. Na enig vluchtig meetwerk kwam de man van de Rijksdienst tot de conclusie dat het verschil wel een centimeter bedroeg. Ook werd gemompeld over het niet betalen van

de rekening totdat alles in orde zou zijn. Mijn opmerking dat de kamkoppen een totaal andere vorm hadden dan die van het oude wiel werd volledig genegeerd. Daarna is de molenbouwer nog een keer langs geweest met de rasp en vervolgens hoorden of zagen we niemand meer. Het gebonk was er nog steeds, conclusie, we moesten ons er maar mee redden.

Actie

Na jaren het gedreun te hebben aangehoord waren we het zat en besloten we tot actie over te gaan. Allereerst hebben we alles nauwkeurig opgemeten om de steek van de beide wielen te bepalen. Na de steekcirkel omtrekken van beide wielen gedeeld te hebben door het aantal kammen kwamen wij tot de conclusie dat de steek van het grote wiel 4,3 mm groter was dan van het kleine wiel. Om de steek van beide wielen dichter bij elkaar te krijgen hebben we 2 cm van de buitenzijde van de kamkoppen afgeschaafd. Hierdoor is het hart van de kamkoppen 1 cm verder naar binnen gekomen en is de steekcirkel dus 2 cm kleiner geworden. Het verschil van de steek is nu 2,7 mm geworden, dus een verbetering. Door de gewijzigde kamkoppen kon nu de hulpas weer terug gezet worden op de oude plek. Daarna hebben we de kammen aan de bovenkant 3 cm ingekort en weer de vorm gegeven van de kammen van het oude wiel. Nu moest dit wiel echter wel 3 cm omhoog gebracht worden om weer de goede beet van beide wielen te krijgen. Bij het proefdraaien met de gewijzigde kammen merkten we meteen een enorme verbetering. Het dreunen was over, wel horen we zo nu en dan nog een licht gerommel bij onbelast draaien.

Meint Noordhoek

Twee of drie Gildebrieven in één brievenbus?

Wist u dat u op de site van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, na te hebben ingelogd, bij "mijn gegevens" kunt aanvinken of u de Gildebrief wel of niet wilt ontvangen?

Dit is met name bedoeld voor gezinnen, waarbij meerdere gezinsleden Gildelid zijn en waarbij dan ook meerdere Gildebrieven in de brievenbus komen. Door bij een van deze gezinsleden aan te vinken dat die geen Gildebrief wil ontvangen zorgt u ervoor dat er bijvoorbeeld maar één Gildebrief op dat adres bezorgd wordt.

Kijk op www.vrijwilligemolenaars.nl, log in en kijk dan bij "Mijn gegevens". Die gegevens kunt u dan ook meteen controleren!

Zingende stenen?

Soepel loopt de
molen op de wind,
malende stenen, rustig
tokkelende schoe,
het geluid van het
vallende graan en het
geurende meel dat de
zak inloopt. Hoe mooi
is toch een malende
korenmolen...

Molenaar Cees Notenboom op molen 't Lam te Woudsend (foto: W. Pfeiffer)

Toch jammer als je tarwe niet genoeg bakaard blijkt te hebben, je nog niet precies weet hoe je je stenen moet afstellen en billen, je HACCP niet op orde is, je etiketten op je zakken niet aan de wettelijke eisen voldoen, dat je geen product aansprakelijkheidsverzekering hebt en dat je niet af en toe met andere molenaars kan overleggen hoe je dat allemaal kan leren en verbeteren...

Vakcursus

Gek toch eigenlijk dat veel mensen meer over hun hobby willen weten maar dat dit niet altijd opgaat bij molenaars? Voor voetbal oefen je wekelijks, als vrijwillige brandweer moet je cursussen volgen, je volgt een schildercursus of je duikt in de boeken om een goed bridge-

speler te worden. Waarom zou dat niet gelden voor de vrijwillige korenmolenaar?

Het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde organiseert, in samenwerking met Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, al jaren de Vakcursus Korenmolenaar met als doel geslaagde vrijwillige molenaars (of misschien toekomstige beroepsmolenaars) de kneepjes van het vak en product- en wetkennis bij te brengen. Het verwerven van kennis welke noodzakelijk is om een kwalitatief goed of beter product te maken.

AKG

Gelukkig hebben de afgelopen jaren al veel vrijwillige korenmolenaars de cursus gevolgd

en hebben zij aan het einde hun certificaat in ontvangst mogen nemen. Enkele van hen zijn lid geworden van het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde waardoor het AKG niet meer alleen uit full time korenmolenaars bestaat.

Ook dit jaar is er weer de mogelijkheid om je op te geven voor de cursus. Wie het eerst komt die het eerst maalt! Informatie hierover vind je op de site van het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde www.molenaarsgilde.nl

Wouter Pfeiffer

Welk molenproject wint de BankGiro Loterij Molenprijs 2013?

7 Molenprojecten strijden om de BankGiroLoterij Molenprijs 2013

De BankGiro Loterij Molenprijs is een jaarlijkse publieksprijs, ingesteld door De Hollandsche Molen in samenwerking met de BankGiro Loterij. Uit elf inzendingen koos de jury onder voorzitterschap van architect Liesbeth van de Pol voor 7 molenprojecten. De genomineerden hebben een aansprekend plan gemaakt waarvoor op lokaal en regionaal niveau voldoende ondersteuning is en stemmen zijn te winnen.

Nominaties:

De zeven genomineerden zijn achtereenvolgens:

1. De staarttjasker te Elahuizen (Fr)
2. De windmotor te Nijetrijne (Fr)
3. Molen van Fakkert te Hoonhorst (Ov)
4. Molen de Herder te Medemblik (NH)
5. Strijkmolen B te Alkmaar-Oudorp (NH)
6. Molen 4 Overwaard te Kinderdijk (ZH)
7. Molen Jacobus te Vessem (NB)

Stemmen

Via www.molenprijs.nl kan het publiek van 1 september tot 1 oktober stemmen.

Elke stem levert € 1,- op voor het project naar keuze!

Op 3 oktober wordt bekendgemaakt welk molenproject de meeste stemmen heeft gekregen en de BankGiro Loterij Molenprijs 2013 met de hoofdprijs van € 90.000,- gewonnen heeft.

De zes overige projecten krijgen het aantal verzamelde stemmen in euro's uitgekeerd. Hieraan is wel een maximum bedrag verbonden. Onder de stemmers wordt onder toezicht van een notaris een molenweekend voor acht personen verloot.

Voor de actievoorwaarden kijk op www.molenprijs.nl/actievoorwaarden

OPROEP!

Heb je de GRATIS bliksemafleidercontrole van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars al eens bij jullie op de molen laten uitvoeren?
Kijk hiervoor op de website www.vrijwilligemolenaars.nl, log in, klik op "Bliksemafl. controle" en vul het aanvraagformulier in.
Met het meetrapport op zak is het lastig om op grond van ernstige nalatigheid aansprakelijk te worden gesteld als er schade is ontstaan. Uiteraard moeten dan wel de in het rapport aangegeven punten opgelost worden.
Onze controleurs zijn erg gemotiveerd, jij ook?

Het bestuur

Heel bijzonder

Op sommige ontmoetingen is een mens niet voorbereid. Daarom heb ik dit opgeschreven voor de Gildebrief, omdat een ander zoiets óók kan overkomen.

Een naar incident

Er komt een bezoeker het molenerf opgelopen. Hij is heel geïnteresseerd, althans zo lijkt het. Ik ken hem niet: ik zie 'm voor het eerst. Hij is veel jonger dan ik: ik zou z'n vader kunnen zijn. Hij loopt over van vragen en hij neemt nauwelijks de tijd om te luisteren naar de antwoorden. Hij wil alles zien en alles weten. Zo'n bezoeker heb ik wel eens meer. We gaan de molen in en ook naar boven. Als ik op de roetzolder uitleg geef, staat hij dicht naast me en ik voel heel even zijn hand onder en tegen m'n ballen naar boven komen. Hij heeft me heel even zachtjes in m'n kruis getast!

Ik doe verward een stap opzij. Wat moet ik daar nu mee, schiet het door m'n hoofd. Ik hoor niet meer wat hij zegt en ik zorg er voor afstand te houden. Ik denk er aan wat er hierna zou kunnen volgen. Ik weet het niet. Als ik niet weet wat hij nog meer kan gaan doen, dan weet ik wel dat hij weg moet. Hij moet weg en wel onmiddellijk. Ik besef dat ik hem duidelijk moet maken, dat ik hier niet van gediend ben: nu niet en nooit niet. Ik realiseer me ook, dat hij kan weten dat ik vaak in de molen te vinden zal zijn. Als hij me lastig wil vallen, dan weet hij me te vinden. Dan weet ik ook heel zeker, dat hij nu heel duidelijk moet weten, dat ik dit niet wil.

Ik zeg hem, dat hij weg moet gaan. Hij mompelt dat hij een grapje maakte. Ik denk: dat zou best kunnen, maar ik vertrouw je niet. Hij kan ook iets uitproberen en ik wil niet weten wat hij dan precies aan het uitproberen is. Ik besluit dat ik niets hoeft uit te leggen. Ik weet dat ik nergens met hem over wil praten. Ik weet dat ik hem buiten moet sluiten. Ik vermijd oogcontact en houd hem duidelijk op afstand. Ik wil afschuw laten zien. Ik herhaal dus op een dwingende toon, dat hij weg moet gaan. Hij loopt naar de trap naar beneden en gaat op de verkeerde manier de trap af. Ik roep met een harde, onvriendelijke stem, dat hij zich moet omdraaien. Ook hij

hoeft niet de trap af te vallen. Als het er op lijkt dat hij toch wil doorlopen, herhaal ik harder en barser dat hij zich om moet draaien. Hij draait zich om en zonder nog een woord te zeggen gaat hij de molen uit. Later zie ik hem op enige afstand langs de molen lopen en ik ga met m'n rug naar hem toestaan.

Hiermee is het verhaal nog niet af

Een dergelijke gebeurtenis heeft een hele nasleep. Een paar dagen later zie ik m'n tweede molenaar en die vertel ik natuurlijk wat er gebeurd is. Hij moet tenslotte ook helemaal op de hoogte zijn. Natuurlijk reageert hij verast. Weer een dag later zie ik mijn contactpersoon voor de moleneigenaar. Die vertelt me, dat het beter was geweest als ik hem onmiddellijk had ingelicht, direct nadat het gebeurd was. Hij zegt: "Stel je nou eens voor, dat die kerel uit zelfbescherming een verhaal in omloop brengt waarin jij de boosdoener bent. Dan is het heel belangrijk, dat wij jouw versie al eerder gehoord hebben. Dan kunnen wij niet door zoiets in verwarring gebracht worden. Stel je voor, dat hij dit bij de politie

verteld heeft, dan moeten wij jouw verhaal kennen om daar op een goede manier mee om te kunnen gaan".

Ja, daar had ik nog niet aan gedacht en hij had achteraf gezien natuurlijk helemaal gelijk. Verder vraagt mijn contactman: "Wil jij de volgende dagen wel alleen in de molen zijn. Die kerel kan mogelijk nog eens terug komen." Dat is vrij simpel: ik ben een aantal dagen weg. Tegelijk is het ook weer niet simpel, want dan is de tweede molenaar aan de molen. We besluiten, dat ik de tweede man nog een keer bel om hem daarover na te laten denken. Als ik hem bel, blijkt dat mijn tweede molenaar daar al over had gedacht en hij was niet van plan zich te laten afschrikken. Mijn contactpersoon voor de moleneigenaar meldt mij ook, dat dit incident ook door hem doorgegeven zal worden verder de organisatie in. Zij hebben daarvoor voorschriften die gevolgd moeten worden. Verder raadt hij mij aan bij de politie aangifte te doen. Dan zal de politie meer haast maken om naar de molen te komen als ik 112 bel wanneer hij inderdaad terugkomt en me mogelijk weer lastig wil vallen.

ik praat besluit, dat er in mijn geval sprake is van een onbekende dader. In dat geval is die bedenktijd niet perse nodig. Dan kan het telefoongesprek opgevat worden als het intakegesprek.

De aangifte deed ik vervolgens een week later. Ook dat is weer een bijzondere bezigheid. Twee mensen van de politie willen heel precies weten wanneer het gebeurd is en waar en onder welke omstandigheden en wat er precies gebeurde en hoe groot, oud en dik hij was met welke kleren en haren en ga zo maar door. Daar zijn we bijna anderhalf uur mee bezig geweest. Het gesprek wordt onopvallend vastgelegd met een geluidsopname en op film.

Eén van de vragen was waarom ik aangifte wilde doen. Daar had ik meerdere redenen voor. Het zou kunnen dat deze man vaker mensen onzedelijk lastig valt en dan moet de politie voldoende aangifte hebben om hem te kunnen vatten. Een andere reden was, dat ik verwachtte dat de politie sneller zou reageren als ik bel met de melding dat hij weer bij de molen staat. Een derde reden was, dat ik wil voorkomen, dat hij een verhaal in de wereld helpt waarin ik de dader ben onder het motto: de aanval is de beste verdediging.

De baas in de molen

Als zoiets gebeurt besef je, dat je kwetsbaar bent op een plek waar echt iedereen zomaar naar binnen kan stappen. Je weet ook, dat je goede naam heel makkelijk naar de knoppen kan gaan, als iemand een vervelend verhaal de wereld in helpt. Nu weet ik echt niet hoe je zoiets kan voorkomen. Dat maakt het wel erg lastig. Gelukkig gebeurt zoiets naars niet vaak. Wel besef ik dat in mijn geval ik m'n postuur mee heb, dat ik een man ben (vrouwen zijn nog kwetsbaarder) en dat ik een behoorlijk dwingend stem kan opzetten. Ik weet dat ik de baas ben in de molen en dat ik dat duidelijk kan laten blijken. Op een duidelijke manier de baas kunnen zijn in je molen is met alle bezoek van belang, maar in dit soort gevallen helemaal. Het was de eerste keer in 25 jaar, dat ik iemand de molen uitgestuurd heb. Heel bijzonder.

Barend Zinkweg

Molenaar van de Pendrechtse Molen in Baarendrecht.

Koning Molenzeilen

- Nieuwe zeilen
- Reparaties
- Touwwerk
- Smeermiddelen
- En meer

Sipke Koning
06-44003400

www.koning-molenzeilen.nl

Aangifte doen

De volgende dag bel ik de politie met de vraag om een afspraak te maken om aangifte te doen. Nou, zo eenvoudig is dat niet. De politie is onderbezet en heeft de eerstvolgende dagen geen tijd. Het blijkt dat er ook regels zijn voor het doen van een dergelijke aangifte. Om aangifte te kunnen doen van een zedenzaak zijn er twee politiemensen nodig. Bovendien moet er eerst een "intakegesprek" gevoerd worden. Daarna is er een bedenktijd voorgescreven, zodat je na kan denken of je de aangifte wel wil doorzetten. Dat heeft te maken met de gevoeligheid van dit soort incidenten waar vaak een familielid of een buur bij betrokken is. Pas ná die bedenktijd kan aangifte gedaan worden. De politieagent waarmee

Deze rubriek vermeldt activiteiten van de vereniging, de afdelingen en de regio. Hoewel de redactie begrip heeft voor het feit dat activiteiten vaak op korte termijn worden georganiseerd verzoeken wij iedereen rekening te houden met de verschijningsdata van de Gildebrieft. Het is immers niet zinvol activiteiten te vermelden die al hebben plaats gevonden op de dag van verschijnen van de Gildebrieft.

De Gildebrieft verschijnt voorafgaand aan de jaarvergadering eind maart, eind juni, eind september en vlak voor Kerst.

U kunt ook even contact opnemen met de eindredacteur.

Overdracht Kees Bakker bankje

De molenaars van de Simav hebben vorig najaar ter gelegenheid van zijn afscheid aan erevoorzitter Kees Bakker een zitbank aangeboden die geplaatst zou moeten worden bij de Streefkerkse molens. Bakker is 40 jaar bestuurder geweest van de Simav. Die mijlpaal werd in september bij zijn afscheid gemarkeerd met de benoeming tot erevoorzitter. De Kees Bakker Bank wordt geplaatst binnen Molencomplex Streefkerk bij de Achtkante Molen aan de Tiendweg. Overhandiging door molenaars aan erevoorzitter Bakker vond plaats op 7 augustus.

Zoals bekend is, streeft de Simav naar een totale reconstructie van het Streefkerkse Molencomplex. De twee zogeheten bovenmolens (Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen) gingen door brand verloren. Enkele jaren geleden is het fundament van de Sluismolen dankzij ondermeer een subsidie van de rijksoverheid gerestaureerd. Het fundament van de Hoge Tiendweg is vorig jaar onderhanden genomen. Daarvoor was ondermeer een bijdrage van het Prins Bernhard Cultuur Fonds beschikbaar. Op de plaats van de Hoge Tiendwegmolen wordt de gerestaureerde ondertoren van de Quakernaakse Molen uit Meerkerk herbouwd. Voor dat karwei is een subsidie toegezegd door de provincie Zuid-Holland. De restauratie vindt plaats in 2013 en het plaatsen in 2014.

*Bestuur Simav,
Henk Bovekerk, secretaris*

16e Rijnlandse Molendag

Beste molenvrienden,

Voor de zestiende keer organiseren de molenaars van de Rijnlandse Molenstichting op zondag 27 oktober 2013 de Rijnlandse molendag. Het is de bedoeling dat er op deze dag een groot aantal van de 45 molens van de stichting bij voldoende wind zullen draaien en opengesteld zijn voor collega's molenaars van 10.00 uur tot 17.00 uur. Nieuw dit jaar is de verplaatste Munnikkenmolen. Hij staat nu op zijn nieuwe locatie aan de Does. De molen is 900 meter verplaatst en is te bereiken vanaf de provinciale weg N446, bij het voorlichtingscentrum HSL de polder in en de weg een paar honderd meter vervolgen. Een stukje verderop aan het zelfde Doeswater is men bezig met de fundering en de waterloop voor de Meerkreukmolen.

Dit is een extra draaidag, speciaal voor molenaars, want de molens draaien bij voldoende wind al iedere eerste zaterdag van de maand.

Groeten, Aad Toet

Contactavond Noord-Holland

De afdeling Noord-Holland van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars nodigt gildeleden en belangstellenden uit voor de contactavond op vrijdag 8 november 2013.

Na het huishoudelijk gedeelte en de pauze wordt door Bart Slooten en Eric Zwijnenberg een presentatie verzorgd over de "Weidemolentjes in Noord-Holland" naar aanleiding van het boek dat recentelijk is uitgegeven.

Deze avond wordt gehouden in "De Beemster Keyser" Deze locatie is gelegen naast de Keyserkerk in het centrum van Midden Beemster; Middenweg 176 - 1462 HL - Midden Beemster.

Zaal open 19.30 uur. Aanvang 20.00 uur. In de zaal niet roken.

Inlichtingen secr. afdeling:

Hans van der Klein

klein.jsp@quicknet.nl

tel. 0227 - 602513 of 06 - 21292613

Uitgaven van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

ten behoeve van de opleiding tot vrijwillig molenaar

HET ENTREEPAKKET

De basiscursus – op enkele hoofdstukken na gereed. Alle overige lesstof wordt in de loop van de tijd nieuw vervaardigd en uitgegeven en zal in de loop van de tijd worden toegezonden. De leden in opleiding dienen dit pakket bij aanmelding aan te schaffen (niet inbegrepen bij de contributie). De prijs bedraagt € 47,50.

UITGAVEN TER VERBREIDING VAN DE KENNIS OVER MOLENS

Informatie XVI – Waarom draaien molens linksom? Waarom helt de bovenas? De tonmolen. Prijs: € 7,50 (incl. porto).

Informatie XIX – Molenaarservaringen J.B. Kaal. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Informatie XXII – Bovenassen. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Mappen voor de basiscursus

Prijs: € 11,00 (incl. porto).

HACCP-Rapport Hygiëncode

Te bestellen via Gilde verzendingen.

Inclusief porto € 30,00.

Exclusief porto € 25,50.

GRATIS UITGAVEN

- Informatiefolders
- Statuten en Huishoudelijk Reglement
- Bladen voor het maalboekje voor leden in opleiding en geslaagde leden
- Examenisen
- Voorbeeld voor een Modelcontract vrijwillig molenaar
- Folder betreffende Gildeverzekeringen

BESTELLEN BIJ HET GILDE

H.P.A. (Hub) van Erve

Hoevense Kanaaldijk 9

5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100, of

verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

Wetenswaardige literatuur

Onderstaande literatuur is te bestellen op de erbij vermelde adressen. Vergeet niet daarbij uw naam- en adresgegevens te vermelden.

Molens. De nieuwe Stokhuyzen.

Waanders 2007, 240 blz, Prijs € 22,50. Herziene editie. Weidemolen, torenmolen, monniksmolen, wipstellingmolen: geen molentype of F. Stokhuyzen (1890-1976) traceerde de geschiedenis, techniek, functie, locatie etc. Een standaardwerk.

Opleiding Watermolenaar (Poldermolens)

Door: Ing. J. den Besten.

Te bestellen door overmaking van € 23,00 (incl. porto) op girorekening 139754 t.n.v. J. den Besten te Loenen aan de Vecht.

Over molens der fam. Honig

Door: P. Boorsma. Prijs € 10,00 (incl. porto).

Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Lesbrieven Basisonderwijs

Lesbrief Poldermolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Korenmolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Watermolen compl. Prijs € 7,50.

Deze lesbrieven zijn bedoeld voor leerlingen van de hoogste klassen van het basisonderwijs of de laagste klassen van het voortgezet onderwijs. De lesbrieven omvatten de lesbrief

zelf voor de leerlingen, een docentenhandleiding en een werkblad.

Pellen van gerst tot gort

Lesbrief voor molenaars.

Uitgave van Stichting Groninger Molens, Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen.

Prijs € 6,00 (excl.porto).

Werking van de pelmolen

Door: P.H. Havik.

Facsimile handschrift € 15,00 (incl. porto).

CD-rom met transcriptie handschrift en lijst met Zaanse en Groningse termen,

€ 5,50 (incl. porto). Boekje + CD-rom

€ 20,00 (incl. porto). Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Zingende Stenen

Door: D.J. Abelskamp. Prijs: € 21,00 (incl.

porto). Dit boek is te bestellen via de Website van het Gilde (www.vrijwilligemolenaars.nl) of bij Hub van Erve (zie hierboven).

Wiekssystemen voor polder- en industrie-

molens Door: G. Pouw. Te bestellen door overmaking van € 11,50 (incl. porto) op rek.nr. 55.44.45.050 t.n.v. G. Pouw, Naarden o.v.v. uw eigen naam en adresgegevens!

WORD MOLENAAR!

Deze keer op het omslag een molenaars-echtpaar, te weten: Nico en Wilma van den Broek uit Assen. Nico is molenaar op molen De Hazewind te Gieten en poseert bij de dieselmotor die inzet was van de BankGiroLoterij Molenprijs 2012 die net aan hun neus voorbij ging. Naast hem afgebeeld: Wilma bij de oude as die buiten bij de molen in Rolde is opgesteld.

Nico en Wilma betekenen veel voor de Drentse molenwereld; al eerder hebben zij samen de molen van Makkum nieuw leven ingeblazen. Nico is tevens bestuurslid van de afdeling Drenthe en daarnaast ook nog instructeur, zijn leerlingen zijn rechtsboven op het achterblad bij de kruijer afgebeeld (en actief te zien elders in dit blad), te weten (v.l.n.r.): Jeroen Hogenelst, Henk Vos en Laurens Schulting.

Wilma is notulist van de Examencommissie van De Hollandsche Molen en is op het omslag te zien tijdens een rondleiding (mogelijk een nieuw jeugdlid aan het werven?) en bezig naast haar molen met onderhoudswerkzaamheden.

De foto's hebben we van Harmannus Noot ontvangen. Hij heeft de foto's van Gieten op 17 augustus 2013 gemaakt (de foto van de molen, linksboven, op 26 maart 2011). De foto's van Rolde heeft hij op 15 augustus geschoten.

Voor volgende edities van de Gildebrief kunnen we nog steeds foto's gebruiken van (actieve) molenaars.

Dus als je die hebt, stuur ze gerust naar de redactie. En als je ze nog moet maken, let dan op een aantal dingen:

- Het aantal pixels voor een goede scherpe foto (4.000 x 3.000 pixels),
- De grote foto liggend en dan de (lieftst actieve) molenaar rechts in beeld (voor de kleine foto's is dit niet van belang),
- Dat er nog voldoende ruimte bovenaan de foto is voor het plaatsen van de kop "Gildebrief",
- De naam van de getoonde molenaar en diens molen
- De naam van de fotograaf.

Geef een eigen draai aan de molen!

Word molenaar!

